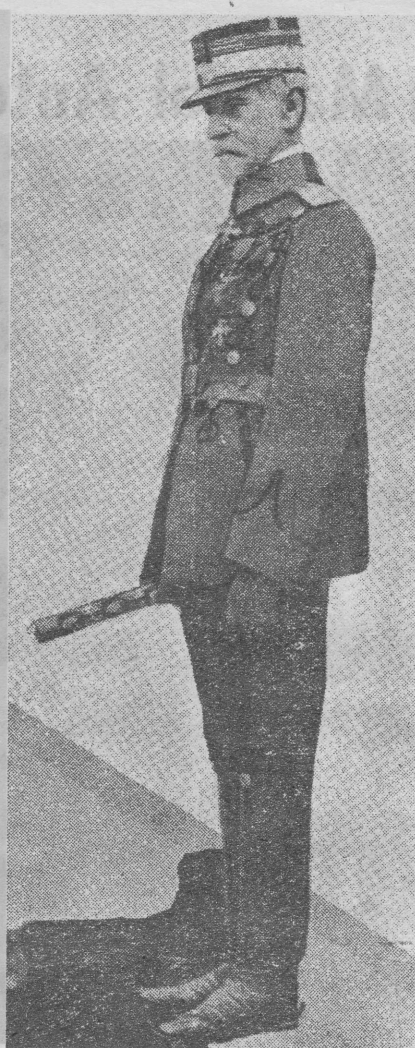

Acum am avea nevoie de un Mareșal Antonescu!...

Iulie 1941. Mareșalul Antonescu, pe câmpul de operațiuni, împreună cu Statul său Major. Omul era deja o statuie de bronz.

Mareșalul Averescu (1859-1938) este surprins în această fotografie urcând scara Palatului. La 25 martie 1907 avea să participe la guvernarea liberală condusă de Dimitrie A. Sturdza, primind portofoliu la Ministerul de Război, apoi a fost șef al guvernului format la 8 februarie 1918, prezidind și guvernul format la 13 martie 1920, care a dizolvat parlamentul la 25 martie același an și, la 17 iulie 1921, a înfăptuit exproprierea a 6 120 000 ha, adică 66 la sută din suprafața stăpînită de moșieri, fără să rezolve, totuși, problema agrară în România. Acest guvern demisionează, la 13 decembrie 1921, dar generalul Averescu mai formează încă un guvern, la 30 martie 1926. În istorie, a rămas ca Eroul de la Mărăști. Vorba aia : s-a născut în anul Unirii Mici, ca să facă Unirea Mare.

Ion Antonescu tânăr, cu pieptul încărcat de decorațiile Războiului pentru Înfregirea Neamului.

Scrisoarea adresată de Regina Maria fiului său rătăcitor și nedemn

25 Decembrie 1925.

Ce aş putea să-ți spun, Carol, fiul meu ? Ce poate spune o mamă fiului său, atunci cînd îi străpunge inima pentru a doua oară ? Aceluia pe care, ca să spun așa, l-am adus de două ori pe lume ? Aveai totul : o țară care avea nevoie de tine, o muncă măreață înaintea ta, un fiu mare, un cămin fermecător, o soție bună și frumoasă, un copil adorat, părinți care te iubeau și cărora ai fi putut să le fii mîna dreaptă. Părinți care merg spre bătrînețe și care au o misiune pe care tu trebuia să o completezi. Război, nunți la toate acestea, le sfarmi în bucăți, le azvîrli departe ca pe niște lucruri de aruncat. Și pentru ce ? Încerci să te înșeli singur, pe noi și pe alții, cu vorbe goale. Le faci imputarea că nu au încredere în tine, că n-au înțeles pentru nevoile tale omenеști, că nu-ți recunosc străduințele. Vorbe ! Vorbe ! Știi singur că nu sînt decît vorbe. Știi că ai avut mai mult decît ceea ce ți se cuvenea din lucrurile bune ale acestei lumi. Ai avut mai mult decît partea ta de dragoste, de îngăduință, bani, prestigiu, încredere și, dar n-ai avut încă destul, este fiindcă n-ai voit-o, fiindcă i-ai preferat pe lăudătorii goi și lipitori în locul celor care, dîndu-ți binele, s-au ridicat în fața primejdiei ca să strige la seama ! Pentru că te iubeau mult, pentru că aveau încredere în tine și în viitorul tău, fiindcă voiau să facă din tine un om. Care dintre noi nu a fost silit uneori în viață să asculte rațiunea, să urmeze un sfat aspru, să renunțe la ceva, să renunțe la o parte din cele mai scumpe dorințe ? A iubi adînc nu înseamnă a merge orbește după ceea ce omul poate să dorească într-un moment de nebunie. A iubi înseamnă să încerci să înțuiești pe cel pe care-l iubești în drumul drept, să-l ajuți să trăiască cum trebuie, să facă un om de onoare și folositor, să încerci să-l încredințezi să accepte partea sa de durere, ca și partea sa de muncă și de plăcere. Cum ți-am spus-o în ultima noastră întîlnire de la Sinaia, ceea ce nu pot înțelege la tine este concepția ta de viață. Care este concepția ta asupra datoriei ? Asupra dragostei ? Dragostea pentru tine este numai o îngăduință către tine însuși, numai lăsarea în voia năvălirilor de instincte împinse pînă la disprețul satisfacerii și uitării imediate. Nu este în codul tău nici o credință, nici o stăpînire, nici un sentiment al datoriei, nici o cinstire a cuvîntului dat, nici o mărginire a moralei, nici un drum drept pe care să vrei să-l urmezi, nimic, absolut nimic. Nici un ideal, nici un vis al viitorului ? Numai să te lași pradă pasiunilor care plutesc în jurul tău ? Atunci, fiu meu, ai dreptate să pleci, atunci nu ne putem înțelege. Vorbim o limbă deosebită. Atunci, în realitate, nu ești demn să fii așezat în fruntea altora, să fii ales șef al unui popor care are nevoie de un conducător capabil de sacrificii, de un om care să-l iubească îndeajuns, pentru a se învinge pe el însuși, din dragoste pentru popor. Dacă nu recunoști nici o datorie, nici o credință, nici o obligație, atunci, într-adevăr, ești nedemn să porți făclia. Erai aici folosit pentru totul și la toți, erai născut pentru o moștenire glorioasă. Și acestea toate le arunci oamenilor în față ? Și pentru ce ? Și pentru cine ? Erai odată un drag copil al părului de aur, băiatul nostru, băiețelul Țării, cel dintîi născut român, primul lor copil. Erai nădejdea noastră, comoda

Acum am avea nevoie de un Mareșal Antonescu!...

Iulie 1941. Mareșalul Antonescu, pe câmpul de operațiuni, împreună cu Statul său Major. Omul era deja o statuie de bronz.

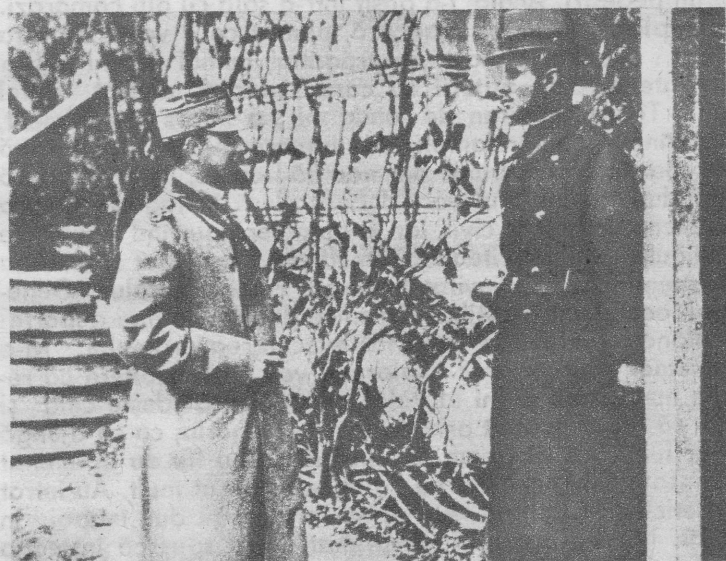

meni. Nu ești demn să fii soț, părinte și fiu. Și acum, la despărțire, nu-ți spun decât atât : Carol, oricât de nesfârșită ar fi lumea, inima unei mame este cu mult mai mare și chiar sfîșiată în bucăți, zdrențuită într-atît că nu mai este decât o rană sîngerîndă, o vei găsi încă bătînd pentru tine pînă în ultimul ceas. Cînd vei avea nevoie de ea, adu-ți aminte de aceasta, Carol, și pentru băiatul cu șuvițe de aur care a fost altădată al meu, te îmbrățișez pentru ultima oară și-ți pun pe frunte, Carol, ultimul sărut de mamă. Drumurile vieții sînt lungi și numeroase, Carol, și dacă eu, Regina, trebuie să te zvîrl din mine, inima mea te va aștepta, totuși, la capătul fiecăruia dintre aceste drumuri, fiindcă, fiul meu, Carol, cred că va veni într-o zi ceasul cînd vei avea nevoie de mine, ceasul negru cînd ai să plîngi singur, părăsit de toți, așa cum tu i-ai părăsit pe toți.

MARIA

Carol al II-lea și Elena Lupescu. Această fotografie a fost realizată în străinătate, unde credeau ei că pot trece neobservați. La ce au folosit României un asemenea rege și odrasla lui? Doi aventurieri, aduși din patru vînturi, pe spinarea bietului popor român, prins și amețit în vîrtejul jocurilor politice...

Regele Ferdinand inspectînd posturile de pază ale Palatului Regal. Fotografia datează din anul 1916, toamna.

ra noastră și bucuria viitorului nostru. Erai ca Mihai, un băiețaș cu bucle de aur. Și l-ai părăsit pe Mihai. Către soția ta, către mama ta nu spui un singur cuvînt. Pentru el nu trimiți o îmbrățișare. Îl părăsești, îl azvîrli din viața ta și, odată cu el, pe dulcea ta tovarășă, pe care juraseși s-o iubești, să o cinstești și s-o protejezi. Nici un cuvînt ca să ne ceri să ne ocupăm de el. Nici un cuvînt ca să-l apropii de inima Țării. A Țării, pe care ai trădat-o. Nici un cuvînt de iubire sau recunoștință pentru tatăl tău care a fost așa de aproape de moarte, în primăvară, nimic ca să micșorezi loviturile groaznice pe care i le-ai dat în mod laș în aceste ceasuri pline de primejdie. Nici un cuvînt de amintire, de iubire, de recunoștință, de fidelitate. Numai imputări – că n-ai fost înțeles și acuzări – că n-ai fost ținut în seamă. Carol, fiul meu, aceasta era urarea de despărțire a mamei tale : ca să poți să nu-ți dai niciodată seama cît de hidos este actul pe care l-ai săvîrșit și în ce chip îngrozitor de neomenos ai făcut ceea ce ai făcut. Lumea este mare. Sînt mulți rătăcitori pe pămînt, mulți nelegiuîți, fii rătăcitori. Te duci printre ei, întorcîndu-ți privirea spre cine și cu cine ? Nici eu, mama ta, nu o știu. Crezi că poate fi pentru tine o fericire adevărată chiar dacă pe noi ne părăsești ? Chipul păcatului încoronat în șuvițe roșii ! Am încercat o dată să te opresc. Am crezut odată că băiatul cu păr de aur trăia încă în tine, primul meu născut, ceva care era ca Mihai de astăzi și care ar fi rămas în tine, ceea ce ar fi putut să slujească această țară, pe care noi o construim, ceva adevărat, ceva care să fi fost încă fiul meu. Atunci m-am ridicat ca o tigroaică apărîndu-și puiul, îndîrjită și luptînd cu o lume plină de ură, din dragoste pentru tine, Carol, pentru că mai credeam în tine. Astăzi deschid mîinile amîndouă și le găsesc goale, goale de orice credință. Dacă socotești că viața îți datorează totul și că tu nu-i datorezi nimic în schimb, atunci, Carol, băiatul meu, faci mai bine că pleci. Desigur, nu ești demn de misiunea pe care ți-o încredințase Dumnezeu. Nu ești demn să fii om printre oa-

Sinistrul caracter regal

Profilul moral al ex-regelui Mihai se face „remarcant” printr-o nouă, dar deloc surprinzătoare, **descoperire** – care relevă, vai, a cîta oară, ce caracter josnic, ce neagră și jalnică persoană a stat în fruntea acestei țări, cui i-a rezervat istoria suprema poziție, pe care a ocupat-o acum 50 de ani, și răspunderea ce-i revenea în vremurile de restriște ale anului 1944, în timpul evenimentelor de la 23 august. După arestarea criminală a Mareșalului Ion Antonescu, acest rege de paie, care a semnat umilitorul armistițiu cu Imperiul Sovietic, predînd, fără condiții, un sfert din Armata Română, cu armamentul greu cu tot, în mîinile bolșevicilor, a procedat și cu un membru al propriei familii în mod cu totul incalificabil, chiar și în fața istoriei. Depoziția susținută cu martori și documente autentice este semnată de generalul-locotenent (r) Mihai Baron, participant nemijlocit la luptele de dezrobire a Capitalei, în calitate de comandant de companie în Regimentul de jandarmi pedestri; Căpitanul Mihai Baron a avut, printre altele, misiunea de a susține efectivele armatei dintr-o zonă foarte încrîncenată, Malul Dimboviței, să ocupe și să dezarmeze hitleristii din blocul Prefecturii Ilfov. Anterior, la ocuparea altui obiectiv important, „Grand Hotel”, colonelul Reh, atașatul militar al Aerului de pe lîngă generalul Gerstenberg, i-a predat ofițerului nostru pistolul lui de argint, „Cunecita”, încrustat cu motive maure, armă dobîndită în timpul cînd hitleristii l-au sprijinit pe Franco. S-a arătat foarte mînios, acuzînd întreaga politică europeană că i-a pus pe nemți într-o situație critică. O altă întîmplare, din vălmășagul acelor zile fierbinți, trăită de același căpitan de jandarmi Mihai Baron, are, în sfîrșit, drept subiect, pe însuși unchiul lașului rege Mihai, maiorul von Hohenzollern. Ofițerul de jandarmi a fost chemat de noul prefect al Capitalei, colonelul Cristea, să-i raporteze dacă îl cunoaște, cumva, pe maiorul von Hohenzollern. Acesta i-a confirmat că-l știa din perioada cînd a luptat în Crimeea și în Caucaz, cu Divizia I Munte, iar maiorul în cauză fusese ofițer de legătură; acolo i s-a decernat Ordinul „Mihai Viteazul”. Iată derularea faptelor: i s-a adus la cunoștință căpitanului Mihai Baron că, din ordin superior, urmează să-l scoată pe maiorul german din lagărul Spitalului Militar și să-l aducă la sediul Regimentului de jandarmi pedestri. Acolo, l-a găsit într-o sală cu alți camarazi. I-a explicat, în limba franceză, pentru ce a venit. Riposta a fost: „Regele Mihai e un trădător, numai dacă-i pui în libertate pe toți ofițerii cu care sînt aici accept, altfel nu!”. Tînărul căpitan de jandarmi s-a întors la regiment, raportîndu-i comandantului său insuccesul. După alte două zile, Baron a fost trimis din nou să-l caute, de astă dată găsindu-l pe maiorul von Hohenzollern în lagărul de la Ghencea, îmbrăcat civil, iar la butonieră purtînd însemnele Ordinului „Mihai Viteazul.” În sfîrșit, a acceptat să vină la regiment și a fost invitat în biroul comandantului. Generalul-locotenent (r) Mihai Baron se destăinuie mai departe: „Colonelul Cristea a raportat executarea ordinului. M-a rechemat să-i comunic maiorului von Hohenzollern că regele nu-l poate primi la Palat, dar că se gîndește cînd și cum să-l facă scăpat prin Ardeal în Ungaria, ca să ajungă la ai lui... Mă gîndeam, cu teamă, să nu fiu eu desemnat a-l însoți. Dar nehotărtrea Palatului a durat mult. Au intrat sovieticii în Capitală. Am primit ordin să-l duc înapoi în lagăr. Nu s-a opus. Era deprimat. Mi-a spus că întreaga lui familie a murit în bombardamentele anglo-americane. A rămas în lagăr și de acolo l-a preluat armata sovietică în prizonierat”. Mai poate oare exista pentru regele de atunci, în fața acestor probe de lașitate și de trădare a

propriei sale rude de „sînge albastru”, vreo scuză? Iar mai fi obiectat cineva, dacă îl lua în interiorul Palatului, sub înalta sa ocrotire, mai ales după „serviciile” pe care le-a făcut Armatei Roșii”, oferindu-l legat Mareșalului Ion Antonescu și cabinetul său, deturnînd funcțiile de armistițiu ale Conducătorului Statului de a fi în disprețul onoarei militare și demnității naționale?

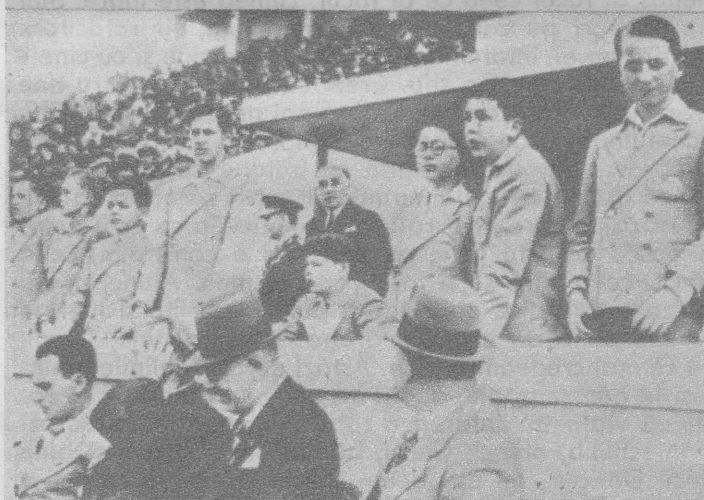
EUGEN TEOD

O fotografie foarte frumoasă, înfățișînd pe Zina Lambrino și pe fiul ei și al lui Carol al II-lea. De dragul acestei femei, regele a dezertat din armată, în timpul primului război mondial, pentru a se căsători. Din păcate, după un an, această căsătorie a fost declarată nelegală.

Meciul de fotbal România – Iugoslavia, din iunie 1934, a avut loc pe stadionul ANEF. Spectatorul nr. 1, Mihailă microbistul, este foarte concentrat: pe el strînge rău basca...

Fotografie realizată de cunoscutul studiou britanic „Keystone”, în urmă cu mai bine de 60 de ani. Fetița bălăioară care umblă cu mînuța sub fustița surioarei sale este, nimeni alta, decît viitoarea regină a Marii Britanii, Elisabeta a II-a.

Un pamflet care a dus la **temniță** grea...

BAROANE

Ce semeț erai odinioară, dragul meu, de n-ai mai fi fost. Și ce mojić ! ce mitocan ! ce bădăran ! Nu te mai recunosc. Parcă în hainele tale a intrat alt om și parcă celălalt a plecat în pielea goală, pe undeva, prin ceruri ori în Iad. Botul nu-ți mai e așa de gros, fălcile ți-s mai puțin dolofane și ai început, Doamne !, să și surzi cu buzele alea groase, șterse de unsoare. Ceafa ți s-a mai tras, gusa s-a mai moderat, burta caută un relief mai apropiat de spinare. Nici părțile de dindărăt nu mai sînt așa de expresiv dominante, dedesubtul croielii scurte. Cred că nu mai iei dimineața patru cafele cu lapte, o halcă de șuncă și opt prăjituri, cu care ți-ai pus din nou în funcțiune intestinul gros, anemiāt de răbdări prăjite. Te umpluseși bine, pînă la rîgîială. Ți-aduci aminte ce sfrijit erai pe cînd erai sărac și cum ne pălmuia căutătura ta așfîțată, după ce te-ai procopsit ? Îndopat cu bunurile mele, nu-ți mai dam de nas și ți s-a părut că eram pus pe lume ca să slujesc mădularilor tale, burții, gușii, sacului și dășagilor tăi : asta era rostul meu, a trebuit să-l aflu de la tine, flămîndule, roșcovanule, boboșatule, umflatule. Mi-ai împruțit salteaua pe care te-am culcat, mi-ai murdărit apa din care ai băut și cu care te-ai spălat. Picioarele tale se scaldau în Olt și mirosea pînă la Calafat, nobilă spurcăciune ! I-auzi ! Vrea să-mi fie stăpîn și să slugăresc la mafele lui, eu, care nu m-am băgat rîndaș nici la boierul meu. Vrea trei părți și din văzduhul meu, ca să răsuflă în răcoarea mea numai el. Lasă-mă să-mi aleg stăpînul pe care-l vreau eu, dacă trebuie să mă robesc, nu să mă ia la jug și bici, înșfăcat de ceafă, cine poștește. Ui-tă-te, mă, la mine ! Baroane ! Să ne desfacem hîrțile amîndoi, eu zapisul și hrisoavele mele, scrise pe cojoc, și tu zdrențele tale. Scrie pe ale tale Radu ? Nu scrie !... Scrie Ștefan ? Nu scrie !... Scrie Mihai, scrie Vlad, scrie Matei ? Nu !... Păi ce scrie pe cîrpele tale ? Degete șterse de sînge ? Mi-a ieșit o floare în grădină, ca o pasăre roșie, rotată, cu

Mihai, fiul ciobanului Petrache Lupu, este fiul regelui Carol al II-lea. Fotografia a fost realizată la 8 noiembrie 1938, de Sfinții Mihail și Gavril. În anul 1995, la vîrstă de aproape 90 de ani, oțeanul care zicea că L-a văzut pe „Moșul” (Dumnezeu) s-a dus să-L mai vadă o dată...

miezul de aur. Ai prihănit-o. Ți-ai pus etichete pe ea și s-uscat. Mi-a dat spicul în țarină cîț hulubul și mi l-ai rupt. Mi-ai luat poamele din livadă cu carul și te-ai dus cu el. Ți-ai pus pliscul cu zece mii de nări pe stîncă izvoarelor mele, și le-ai sorbit din adînc și le-ai secāt. Mocirlă și bărămîn după tine în munți și secetă galbenă pustie în șes — din toate păsările cu graiuri cîntătoare îmi lași cîrdirile cîcior. Începi să tremuri acum, căzătură. Așa s-a întîmplat cîtoți cîți au umblat să-mi fure binele ce mi l-a dat Dumnezeu. Te-ai cam subțiat și învinețit. Obrazul ți-a intrat în gulerul ți-a căzut pe gît, ca un cerc de puțină uscată. Dacă te mai usuci nițel, o să-ți adune doagele de pe jos ! Ce floacă plouată-n capul tău ! Ce mustață pleostită ! Ce ochi fleșcăiți ! Parcă ești un șoarece scos din apă fiartă, de coadă, baroane...

TUDOR ARGHEZI (1944)

Baronul Manfred von Killinger, ambasadorul Germaniei la București și „victimă” a geniului arghezi-an. Era un fascist fanatic, de aceea s-a și sinucis imediat după întoarcerea armelor de către România împotriva Germaniei, la 23 august 1944.

Eroi români, cunoscuți și necunoscuți, care odihnesc dincolo de fruntariile țării

În trei mari războaie (1877-1878, 1916-1918 și 1941-1945), toate trei victorioase în final, purtate fie pentru dobândirea Neamului, fie pentru Reîntregirea Neamului, românii au pierdut peste 2 milioane de oameni (morți, dispuși pe front, mutilați, răniți sau prizonieri). Și-au dat viața eroic, pentru idealurile naționale, în același interval de timp (1877-1945), circa 500 000 de români. Dintre aceștia, peste 400 000 și-au găsit mormîntul chiar pe pămîntul țării (fiind pomeniți în Mausolee, în Cimitire ale Eroilor, în alte locuri de îngropăciune), pe cînd mai bine de 90 000 zac în pămînt străin, în vreo 30 de țări mai apropiate sau mai îndepărtate de fruntariile României. Pe cei înhumați acasă îi cunoaștem, sau, dacă nu-i cunoaștem, le-am înălțat monumente numite ale Ostașului Necunoscut, locuri de veșnică prăznuire și pomenire. Dar pe unde anume i-au semănat valurile bătlilor pe cei peste 90 000 de români căzuți și rămași departe de țară?

Să notăm, mai întîi, că numărul celor căzuți pe front este cu foarte puțin mai mare decît numărul celor morți în prizonierat: 46 942 față de 46 076. Au pierit în acțiune 18 814 ostași români în Ucraina, 15 077 în Slovacia, 8 566 în Ungaria, 1 818 în Rusia, 1 500 în Cehia etc., în timp ce aceia pieriți în captivitate se repartizează pe un număr mult mai mare de țări, cifrele cele mai importante privind Rusia (15 582 prizonieri români morți în lagăre), Ucraina (6 849), Germania (3 802), Iugoslavia (3 439), Polonia (2 770), Franța (2 546), Austria (2 440), Bulgaria (2 356), Italia (1 239), Macedonia (1 114), Kazahstan (943), Slovenia (448), Turcia (423), Georgia (303), Belarus (188) etc. Pe pămîntul Basarabiei au căzut 4 952 de ostași români.

Într-un număr de 30 de țări există, în 1 450 de localități, cimitire militare sau locuri de înhumare speciale, în care odihnesc pentru vecie rămășițele pămîntești ale celor care s-au distins prin jertfa supremă pe cîmpurile de luptă, întru veșnicirea Neamului Românesc. Reproducem hărțile Ungariei, Austriei, Federației Ruse, Moldovei, Cehiei, Franței, Ucrainei, Slovaciei, cu localitățile unde se află cimitire în care dorm somnul de veci eroi români, cunoscuți și necunoscuți.

Numărul soldaților români morți și îngropați în alte țări

Nr. crt.	Țara	Morți pe front	Morți în timpul prizonieratului	Total	Nr. locurilor de îngropăciune
1.	Albania		103	103	4
2.	Armenia		175	175	1
3.	Austria	15	2 440	2 455	83
4.	Azerbaidjan		162	162	1
5.	Belarus		188	188	1
6.	Belgia		11	11	1
7.	Bosnia-Herțegovina		60	60	2
8.	Bulgaria	152	2 356	2 508	87
9.	Republica Cehă	1 500		1 500	16
10.	Croația		1	1	1
11.	Estonia		12	12	1
12.	Federația Rusă	1 818	15 582	17 400	112
13.	Franța		2 546	2 546	46
14.	Georgia		303	303	1
15.	Germania		3 802	3 802	23
16.	Grecia		97	97	1
17.	Italia		1 239	1 239	58
18.	Iugoslavia		3 439	3 439	18
19.	Kazahstan		943	943	2
20.	Letonia		1	1	1
21.	Lituania		2	2	1
22.	Macedonia		1 114	1 114	7
23.	Republica Moldova	4 952	17	4 969	245
24.	Polonia		2 770	2 770	5
25.	Republica Slovacă	15 077		15 077	34
26.	Slovenia		448	448	2
27.	Turcia		423	423	7
28.	Ucraina	18 814	6 849	25 663	207
29.	Ungaria	8 566		8 566	478
30.	Uzbekistan		10	10	

Delavrancea despre Bunicul lui Ion Antonescu

**Mareșalul Ion Antonescu, alături de regele Mihai.
Mai pe românește, victima alături de călău...**

Într-o conferință, **Patria și Patriotismul**, pe care a făcut-o prin 1915, în București, și pe care dl. O. Minar a tipărit-o în 1928, Delavrancea povestea între altele : „Pe la 1868,

eram copii și ne jucam de-a soldații pe ulița Vergului (Calea Călărăși de azi). Toți eram în uniformă, mai toți în cămașă, cu capul gol, cu picioarele goale, zgâriate și rănite în cioburi de sticlă. Toți cu nuiiele, ca niște săbii. În frunte, Trică al Găitănarului – mult mai mic ca noi – cu o tobă enormă, legată cu o baidă pe după gît, un fel de vas de tinichea, ruginit și scofilcit – de unde o găsisse, nu știu – pe care o bătea cu două bețe, scrișnind din dinți, o bătea cu atîta furie, că-i scînteiau văpăi din ochi. Trică toboșarul era sufletul nostru în marșurile pe care le făceam de dimineața pînă seara. **Trică toboșarul avea o patrie de apărut și o apără dînd semnalul**, în zile de sărbătoare, la revărsatul zorilor. Aveam o Patrie, și nimeni nu ne pomenise de patrie. Noi existam fără să știm, fără să vrem, instinctiv, ca să ne punem în serviciul patriei, despre care nu aveam nici o idee, nici o scăpărare, nimic, absolut nimic. Într-o zi căzu greu bolnav Trică toboșarul. Eu mă furișai să-l văd. Era singur. Și s-a ridicat pe jumătate din plapumă, și mi-a întins mîna. Ardea ca o sobă încinsă. Și mi-a zis cu un glas domol: **«D-oi muri, tu s-o iei din cui și s-o bați bine»**. Și două lacrimi curseră din ochii lui albaștri de roșcovan. Soarta ne-a despărțit. Eu într-o parte și el într-alta. Nu l-am mai văzut. L-am pierdut. **După 40 de ani, într-o zi, trecea pe Podul Mogoșoaiei un alai solemn.** Muzică și soldați. Armata pierduse pe unul din cei mai străluciți colonei de Stat-Major și pe un aghiotant regal. Era Trică, toboșarul de altădată. Era colonelul Trică Antonescu !”.

Recitesc și, desigur, că toți românii vor reciti cu aceeași adîncă emoție aceste rînduri înaripate, pe care marele nostru Delavrancea le-a închinat strălucitului ofițer de Stat-Major și aghiotant al Regelui, colonelul Trică Antonescu, moșul generalului Ion Antonescu, Conducătorul de azi al Statului Român. Instinctiv ascultînd porunca neamului său, Generalul știe că are o patrie de apărut și o apără cu strălucire.

TEODOR BUCURESCU (1941)

◀ **Încă din copilărie, Mihăiță a încălțat cizmele pe dos și cu 20 de numere mai mari decît capul lui...**

▲ **Cine a crezut că sportul național al românilor este oina s-a înșelat amarnic și a dovedit că nu știe istorie nici cît negrul de sub unghie. Hoinărind prin munții patriei, Mihăiță a zis : „Capra sare piatra, piatra crapă-n patru” – și a dat cu ditamai bolovanul în capul Țapului, de s-a făcut ăsta geolog și doctor în pietre...**

Toamnă la Tighina

PAGINI UMEDE ȘI TRISTE

DINTR-UN JURNAL DE FRONT

1.

Înaintăm prin ploaie. L-am însoțit pe locotenentul Vișan într-o inspecție. A fost să-i controleze pe telefonistii de la centrală, dacă se află toți la posturile lor. Centrala funcționează într-o clădire cenușie, cu toate ferestrele sparte. Soldații au înlocuit sticla cu scinduri rupte dintr-un dulap părăsit în curte. Vântul suieră subțire prin crăpăturile lor, parcă ar cînta cineva din nai dincolo de ziduri. Telefonistii au fața cenușie, fruntea umbrită de plictiseala care-i roade undeva, la rădăcina ființei. Au instalat două paturi de campanie în casa pustie, umplînd foile de cort cu pene de gîscă aflate într-una din încăperile părăsite în grabă. Ziua și-o petrec tolăniți pe pat, acoperiți pînă la bărbie cu mantalele păroase. Din cînd în cînd, unul aprinde o țigară. Tutunul e însă acru, umezeala toamnei pătrunde peste tot. O simte fiecare în măduarele care scîrțîie parcă la orice mișcare. Nimic nu le mai priește; au avut la prînz ciorbă de fasole cu slănină de la porcul tăiat în ajun la batalion. Au gustat-o, au duminat în ea cîteva bucăți de pîine, lăsînd mai bine de jumătate din mîncare în gamelă.

– Ți amintești de Ragaiac? – mă întrebă Vișan, coborînd scara de piatră a centralei. Se aude, undeva pe aproape, susurul Nistrului. Locotenentul Vișan își scoate capela, păru-i blond, decolorat de soare, picură de umezeală. Îi privesc profilul aspru, ochii verzi și cuta adîncă din colțul buzelor.

– Nu știi, dar am impresia că semeni cu el – îi răspund într-un tîrziu. Cuta din colțul buzelor s-a mai adîncit, sclipirea verde din ochii lui e mai intensă.

– I-ai văzut pe băieții de la centrală? Sînt sleiți de plictiseală, o plictiseală ce-i împresoară ca un mil. Îi urmăresc de o săptămînă și am remarcat faptul că sînt din zi în zi mai sfîrșiți, mai palizi, mai puțin atenți la serviciu. Ne aflăm prea aproape de stepă. Dacă deschizi obloanele, pe care le-au improvisat din scinduri, se văd Tiraspolul și Rusia. Ne aflăm pe Nistru, la granița dintre verosimil și neverosimil, dintre realitate și ficțiune. Vrînd-nevrînd, împrumuți comportamentul lui Ragaiac: **așteptarea!** Aștepți ceva, pe cineva, aștepți amănuntul care să schimbe succesiunea monotonă a zilelor, să risipească urzeala norilor de plumb, să te facă să uiți că de o lună nu se mai întîmplă nimic, nimic... Omul acesta, înalt cît un paltin, trăiește războiul prin prisma lecturilor întipărite în memorie. Ieri, după ce am asistat la execuția unui agent sovietic, Vișan și-a amintit de Apostol Bologa. Înapoiăți la batalion, și-a cumpărat de la cantină o carte poștală, comandînd de la București **Pădurea spînzuraților**. Azi-dimineață, în timp ce lucram la profilul unor linii de telefon permanente, și-a tras un scaun lîngă mine și mi-a vorbit pînă tîrziu despre Missir și **Fata moartă**. Toată dimineața nimic n-am lucrat. Locotenentul Vișan privește războiul ca pe o verificare a lecturilor sale. Nu vede din succesiunea evenimentelor decît ceea ce caută: probe în sprijinul tezei sale, anume că războiul ar fi o necesitate biologică, iar moartea singura formă a sacrificiului pentru evoluție.

2.

Străzile largi ale Tighinei sînt pustii. Uniforma udă a lui Vișan miroase acrisor. Contemplă plictisit clădirile pe jumătate mistuite de flăcări. Trecem pe lîngă o casă al cărei zid dinspre stradă s-a prăbușit în întregime. Sus, la etajul întîi, colțul unei odăi a rămas intact. Pare un decor

de teatru, amintindu-mi de piesa lui Bonelli: **Al patrulea perete**. Un pian își deschide clapetele de fildeş în umbră după-amiezii. Claviatura îngălbenită pare înjețel un craniu. Pe perete atîrnă portretul lui Pușkin, lîngă o cromolitografie ale cărei nuanțe se deslușesc anevoie prin ploaie. Lîngă pian – un fotoliu ros de vreme. Ploaia cade pe el înnegriindu-i căptușeala de catifea. Locotenentul Vișan se oprește.

– Te-ai gîndit, oare, că în această încăpere întunecată s-au cîntat nu demult Ceaikovski și Chopin? Că pe clapetele pianului s-a plimbat o mină vie, care dădea viață partiturilor? Că în fotoliul jilav cineva a ciulit urechea la vîntul basarabean, care zgîlțîia obloanele? Un camion militar se oprește în dreptul nostru. E un Ford spoit în verde, cu coviltirul picurînd de ploaie. Un ofițer de aviație aflat lîngă volan ne întrebă:

– Spre Odessa? Locotenentul Vișan întinde mîna spre Răsărit. Camionul pornește cu un salt. Vișan rămîne cu mîna întinsă către Nistru, neclintit ca o statuie. Pornim împreună, prin ploaia care nu mai contenește, spre batalion, decizi să ne încălzim cu un ceai fierbinte și o gură de rom.

3.

Într-o casă ocupată de batalion am găsit o carte de lui Dostoievski, în limba franceză. E o ediție rară din **Crimă și pedeapsă**, ilustrată de Gavarni. Am recitit-o în două seri: ploaia bătea în obloane, un ciine lătră straniu în curtea vecină, în încăperea de alături lipoveanul deșirat semăna cu pescarul sărac al lui Puvis de Chavannes. Își tîrșîia papucii împlețiți din trestie de baltă pe dușumeaua de argilă. O atmosferă urzită parcă anume spre a-l înțelege mai bine pe Dostoievski.

Paginile cărții sînt îngălbenite, hîrtia groasă, iar litera mărunță și înflorită. Ochii mă ustură, dar nu renunț. Lampă cu petrol filează, în odaie e frig și pătura-i subțire. Mă acopăr cu mantaua, cu vestonul, cu scoarță desprinsă de pe perete. Viața și frămîntările lui Raskolnikov strecoară pe nesimțite în arterele mele, urc împreună cu el scările întunecate, spre ușa victimei. Cînd clopotul din carte sfîșie brusc tăcerea, mă ridic într-un cot și ascult încordat: am avut impresia că aud aievea clinchetul strident al clopotului. Numai ploaia fîrîie exasperant la fereastră. Ciinele a adormit, doar uneori scîncește prin somn. Îmi amintesc de cărămizile fierbinți pe care bunicul mi le strecura sub plapumă, în scurtele vacanțe de Crăciun.

Adorm tîrziu, cu lumina tulbure a zorilor strecurată printre pleoape. Dimineața sînt trezit de o goarnă, care sună undeva pe aproape, în a doua sau a treia casă. E o goarnă răgușită de umezeală, falsă ca un fagot rablat. Toată ziua ceva mă apasă, ca o tristețe fără leac. Abia spre seară îmi dau seama că re trăiesc, în toată intensitatea lui, complexul lui Raskolnikov.

Lipoveanca Liuba stă peste drum de mine. Am cumpărat aseară de la ea o litră de pere pergamute, aromatizate și zemoase ca niște pepeni.

– Cum te cheamă? – am întrebat-o în timp ce cîntă reza perele.

– Liuba... Îi urmăream din prag gesturile calme și măsurate. Alegea cu grijă perele de pe dușumeaua pe care era așternută o rogojină, mare cît un covor olteanesc. Parcă oficia un cult, atît de gingașe-i erau gesturile.

– Dar pe tine cum te cheamă? – mă întrebă într-un tîrziu, pironindu-și ochii oblici, de tătăroaică, în ochii mei. Vîntul cotrobăia prin horn, rîciind pereții.

– Jorj Constantinovici – făcu ea, după ce i-am spus numele – eu plac pe dumneata... Era ceva atît de firesc în vorbele ei, încît m-am apropiat de ea, am lăsat capela plină cu pere pe masă și i-am mîngîiat obrajii palizi. Mă

privea stăruitor, cu un fel de surîs lăuntric, pe care i l-am ghicit din tremurul buzei de jos. Surîsul Liubei semăna cu un început de dăruire. Mi-am amintit că mă așteaptă al doilea volum din Dostoievski. Liuba era însă o frumusețe asimetrică, sălbatică și nu mă lăsa să plec. Purta o cămașă de in, iar pe lăntșorul de la gât atârna un ban de argint, ca un strop de lună. Când i-am spus „bună-seara” de despărțire, tristețea i-a întunecat fruntea. Am rugat-o să-mi arate, într-una din zilele viitoare, când va conțeni ploaia, livada din care culege aceste pere zemoase și parfumate. A dat ușor din cap, murmurând răgușit :

– **Dobre vecer !** Pe uliță, bocancul mi se afundă pînă la glezne într-o băltoacă. Simțeam apa rece pătrunzînd printre șireturi, lipindu-mi-se de glezne ca o reptilă. Mă zgribulea un frig ciudat, ca o prevestire de boală.

4.

Orașul acesta, care se întoarce treptat din beznă, nu-și va regăsi niciodată înfățișarea de altădată. Clădirile ruinate de bombe și flăcări vor fi demolate, ca altele să le ia locul. O nouă Tighină se va ridica pe ruinele celei vechi, convențională ca un oraș occidental. Tighina veche, cea pe care am cunoscut-o într-o primăvară de demult, nu mai e decît un contur tulbure, pe care memoria îl proiectează în spațiu, peste zidurile pîrjolite și prăbușite. Aici, bunăoară, a fost înainte un hotel, „Europa”. Am petrecut o noapte în patul lui jilav, între pereții igrasioși, cu becul arzînd toată noaptea pe noptiera scundă, de frica insectelor. Deasupra patului atârna, într-o ramă veche, reproducerea liliarei Madone a lui De Moulins. Cum ajunsese în acest oraș de graniță, pe malul Nistrului, chipul acela de Madonă zugrăvit în generoasa lumină a Mediteranei ? Am apăsat pe butonul soneriei, **hotărît să dezleg misterul.** Cineva a ciocănit într-un tîrziu la ușă. A intrat o femeie între două vîrste, cu păr de sulfînă și cu un aer de tristețe în ochi. Hotelul aparținea unui lipovean, Ivan Lefcenko. Numele lui mi-a rămas întipărit stupid în memorie, în schimb nu sînt în stare să-mi amintesc ce mi-a spus femeia despre franțuzoica albă și aeriană, care — înainte de trecutul război — a petrecut, în drum spre Odessa, cîteva nopți în Bender. Era o toamnă ploioasă, ca aceea de acum, și străina s-a îmbolnăvit de atîta frig și umezeală, încît femeia de serviciu a găsit-o într-o dimineață moartă în așternut. Era tînără încă doamna de la „Europa”, încît vederea trupului înțepenit i-a smuls un țipăt de groază. Străina murise în odaia cu numărul 7, unde locuiam eu. Îmi aduc bine aminte de fiecare amănunt al acelei încăperi, încît aș fi în stare s-o reconstitui, cum reface regizorul, din mucava și culori, viziunea sa lăuntrică. Patul de lemn era un cuibar de ploșnițe, mirosind vag a mucegai și petrol. Peste perna jilavă am întins un prosop scos din cufăr. Era în aprilie și foc nu se mai făcea demult, însă vîntul ce sufla peste Nistru, dinspre stepa ucraineană, era rece și tăios.

A fost o noapte blestemată, singura noapte petrecută în Tighina veche. Am avut destul timp să-mi fixez pe retina memoriei fiecare obiect în parte. Acum, odaia cu numărul 7 a hotelului „Europa” nu mai e decît un gol afumat deasupra unui morman de ruine, peste care ploaia țîrîie monoton. Încerc să refac odaia din memorie : patul era lîngă fereastră, aproape de ușă se afla un mare dulap cafeniu, a cărui ușă scîrțîia ca o droscă ruginită. Lavaboul de tinichea purta urme de săpun. Pe podeaua murdară era întinsă o scoarță lipovenească. Îmi aduc aminte de fiecare amănunt, numai Madona lui De Moulins nu mai știu cum arăta. Aș fi în stare să mă vîr între ruine, să sap în grămezile de moloz pînă aș da de reproducerea care mă obsedează : avea o pată de aur în ornamentul îmbrăcămînții, care mi-ar evoca soarele acelei primăveri în care Tighina patriarhală fremăta molcom sub cerul senin.

5.

Am fost azi la Nistru, cu locotenentul Vișan. Apele umflate erau de culoarea leșiei. Podul de lemn construit de pionierii noștri a fost luat de valuri. Apa, care desparte două lumi, două concepții de viață, se răzvrătește împotriva punților de legătură construite de oameni. Malul nostru e abrupt și înalt, ca un meterez. Cel ucrainean e domol, alunecînd pe nesimțite în apă. La noi s-au ridicat ziduri de granit, așezări omenești, s-au plantat meri cu roada bogată. Dincolo, cîteva răchite coclite, arbuști piper niciți, un pîlc de case din șipci și pămînt. Acolo începe țara de fum a amăgirilor. Vișan e bolnav de nostalgia chinuitoare care pe toți ne încearcă. Ne ademenește noaptea nogaică, muțenia stepelor nemărginite, străzile cu platani ale Odesei, amurgurile triste ale orașelor slave. Nistrul curge nepăsător, ducînd leșuri de cai și cadavre de oameni, arbori smulși din rădăcină, acoperișuri de case și obiecte luate din locuințe de acest cel mai înfricoșător dintre elemente. Dacă n-ar purta uniformă, locotenentul Vișan s-ar arunca în valuri și s-ar lăsa purtat de ele mai aproape, tot mai aproape de tărîmul ucrainean. Uită că peste cîteva zile unitatea noastră va trece dincolo, să înceapă trăirea în poveste, pe care toți o așteptăm, cu suflul răvășit de o stranie nerăbdare.

6.

M-am trezit azi tîrziu. O dimineață blîndă și ruginie lumina fereastra. Ulița pe care locuiesc poartă numele lui Eminescu. E largă, ca toate drumurile basarabene. Oameni blînzi, modești, deprinși cu greu se îndreaptă către piață. au coșurile pline cu mere, nuci, prune brumate, porumb fiert. Liuba așteaptă în poartă. E cea dintîi dimineață în care cerul și-a dezvelit albastrul decolorat de ploi. Liuba are chipul alungit, brîncovenesc. Ascultă susurul mesteacănului de lîngă uluci. În șoapta frunzișului deslușește, pare-se, suspinul de pe urmă al toamnei. Stropul de lună al banului de argint de la gît lucește intens. Soarele i-a împrumutat scilipiri ascuțite, de pumnal. Îi dau bună-dimineața. Zîmbește, cu ochii ei oblici, ca un băiețandru. O rog să m-aștepte după-amiaza tot acolo, lîngă mesteacănul din poartă, fiindcă voi veni s-o duc spre livada cu pere pergamute. După-amiază cerul deveni vînat, ca oțelul nou. Deslușesc zborul păsărilor în văzduh. Liuba înaintează alături de mine, tăcută ca o plantă. Îi admir gîtul subțire, feciorelnic. S-ar putea ca lipoveanca aceasta, cu înfățișare de prințesă mongolă, să se aștepte s-o opresc să-i ridic ușor bărbia și să-i strivesc cu gura buzele palide. Știu că are buzele acrișoare și jilave. Simt răspîndindu-se din părul legat cu o năframă albă mirosul amărui al florilor de mentă și parfumul dulceag de mere, de care e plină casa ei. Îi ghicesc îmbrățișarea fierbinte, privirea tulbure cînd se dăruie. E însă atîta lumină în jur, încît mi-e cu neputință să schițez un gest. Frunzele de deasupra noastră vor pleca în curînd, purtate de vînt. Plutește în livadă parcă fumul de tămîie al unor cădelnițe de prohod.

Tighina a rămas undeva, în zare, cu turnurile-i ciuntite cu clădirile dărîmate, cu ulitele înecate în ml, din care aburii se ridică străvezii, acoperind Benderul cu o negură violet. Liuba și-a pus capul în brațele mele și așteaptă. Pe cer răsar primele stele. Simt că în inima ei nu mai este decît scrum și mătrăgună. Sînt lucruri pe care nu le-a avut decît în vis, ceea ce îi dă paloarea unei dulci modestii. În pupilele ei s-au ivit pete tulburi. Bălțile vuiesc aproape de noi, trestiiile molatice fluieră. Deasupra noastră un măr, cu trunzele roșiatice, veghează această despărțire fără întoarcere.

Tighina, octombrie 1941

GEORGE SBÂRCEA

BASARABIA

Ferdinand

ACTUL UNIRII

VOTAT DE SFATUL ȚĂRII
LA 27 MARTIE ST. V. 1918

ÎN NUMELE POPORULUI BASARABICI, SFATUL ȚĂRII DECLARĂ
REPUBLICA DEMOCRATICĂ MOLDOVENEASCĂ (BASARABIA)
ÎN HOTĂRELE ȘI DINTRE PRUT, NISTRU, DUNĂRE, MARCA
NEGRĂ ȘI VECHILE GRANITE CU AUSTRIA, RUPTĂ DE
RUSIA ACUM O SUTĂ ȘI MAI BINE DE ANI DIN TRUPUL
VECHII MOLDOVE, ÎN PUTEREA DREPTULUI ISTORIC ȘI
DREPTULUI DE NEAM PE BAZA PRINCIPIULUI CĂ NOROA
DELE SINGURE SĂ-ȘI HOTĂRĂSCĂ SOARTA LOR, DE AZI
ÎNAINTE ȘI PENTRU TOTDEAUNA, SE UNEȘTE
CU MAMA SA ROMÂNIA.

TRĂIASCĂ UNIREA BASARABICI
CU ROMÂNIA

DE-A PURURI ȘI TOTDEAUNA !

PREȘEDINTELE SFATULUI ȚĂRII,

ION INCULEȚ

Vice-Președinte

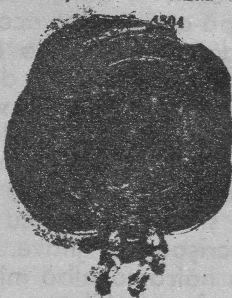
PAN. HALIPPA

SECRETARUL SFATULUI ȚĂRII

I. BUZDUGAN.

ȘTEFAN CEL MARE

DIMITRIE CANTEMIR

1710—1711

Bucurați-vă surori mândre și vă înveseliți

Împreună regășile, lângă maica ce iubiți

Jucați hora înfrățirii cu flăcăi dintre
[stejari,

Hora sfântă a dezrobirii, hora Româ-
[niei Mari.

C. Zarida Sylva.

Inscripi. Cel. Albă 1476

Iar când falnic viitorul, va păstra în veci
[solia,

Basarabia rămâne pe veci a țării noastre
[rai ;

Ca în hrisoave să rămâne Ferdinand
[și cu Maria,

Prea slăviți în România, pe altarul lui
[Mihai.

C. Zarida Sylva.